КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширамиз

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 74 (6186).

15 АПРЕЛЬ

ШАНБА

1978 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ РАИСИ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ СИБИРЬ ВА УЗОҚ ШАРҚ РАЙОНЛАРИГА ҚИЛГАН САФАРИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Бош Секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига қилган сафари тўғрисидаги ахборотини тинглаб, ўртоқ Л. И. Брежнев қилган ишни тўлатўкис маъқуллайдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг сафари КПСС XXV съездининг мамлакат экономикасида тобора катта роль ўйнаётган Сибирь ва Узоқ Шарқнинг табиий бойликларини комплекс ўзлаштириш ва ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш соҳасидаги қарорларини бажариш учун муҳим аҳамиятга эгадир.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетлари, партия ташкилотлари, министрликлар ва идоралар ўртоқ Л. И. Брежневнинг меҳнаткашлар билан, партия-хўжалик активлари билан учрашувлари ва суҳбатлари давомида берган йўл-йўриқлари ҳамда тавсияларидан амалий хулосалар чиқариб олишлари лозим. Вазифа шундан иборатки, мамлакат шарқида, айниқса, Тюменда кўмир, нефть, газ қазиб олишни янада кўпайтириш, шу районларнинг жуда катта гидроэнергетика ресурсларидан алюминий, целлюлоза, нефть химияси ва саноат бошқа тармоқларини ривожлантириш учун тўлиқроқ фойдаланиш керак.

План—партия иқтисодий сиёсатини амалга оширишнинг бош қуроли эканлиги тўғрисидаги қоидага амал қилиб, барча партия, совет ва хўжалик органлари ўзларининг асосий куч-гайратларини план топшириқлари ва 1978 йил учун ҳамда умуман беш йиллик учун қабул этилган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлашга қаратишлари зарур. Шу билан бирга ички резервлардан яхшироқ фойдаланиш, корхоналарнинг лойиҳа қувватларини тезроқ ўзлаштириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, «танг жойларни» бартараф этишга, хўжалик ишининг ҳар бир участкасида уюшқоқлик, тартиб ва интизомни мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилиши зарур.

Маҳаллий партия ва совет органлари, министрликлар ва идоралар ишга тушириладиган энг муҳим объектлар қурилишини жадаллаштириш, қурилишларнинг материал-техника таъминотини яхшилаш чораларини кўришга мажбурдирлар. Транспорт ишидаги камчиликларни тугатиш, юк ташишни планлаштиришни такомиллаштириш, ҳаракат составидан фойдаланишда тартиб ўрнатиш лозим.

Қишлоқ хўжалигида бутун куч ва эътиборни аввало, кўкламги экишни юксак агротехника даражасида, қисқа муддатларда ўтказишни, кўкламги дала ишлари ва ҳосилни йиғиштириб олиш вақтида машина-тракторлардан юксак унум билан фойдаланишни таъминлаш зарур. Ҳозирнинг ўзидаёқ дон, сабзавот, мевани сақлаш ва қайта ишлашнинг материал базасини тайёрлашга киришиш керак. Аҳолининг гўшт, сут, сабзавотга бўлган эҳтиёжларини областлараро ихтисослаштириш ва кооперациялашни чуқурлаштириш асосида шу маҳсулотларни ўз жойида етиштириш ҳисобига тобора тўла-тўкис қондиришга эришиш муҳимдир.

СССР Госплани, РСФСР Министрлар Совети тегишли министрликлар ва идоралар билан биргаликда Сибирь ва Узоқ Шарқ районларини социал-иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантириш хусусида ўртоқ Л. И. Брежнев ўз сафари давомида ўртага қўйган конкрет масалаларни кўриб чиқишлари лозим.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет жангчилари билан учрашувлари Совет Қуролли Кучлари шахсий составининг жанговар ва сиёсий тайёргарлигини янада ошириш учун катта аҳамиятга эга эканлигини қайд этадилар.

Совет Иттифоқининг мудофаа соҳасида қилаётган ишлари ўзини ҳамда ўз социалистик дўстларини қай томондан бўлмасин, эҳтимол тутилган агрессиясидан ҳимоя қилиш ва хавфсизлигини таъминлашга қаратилган. Зўравонлик сиёсати Совет Иттифоқига мутлақо ётдир. У ўзининг яқин ёки олисдаги қўшниларидан ҳеч бирига хавф солаётгани йўқ, давлатлар ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантиришга интилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш учун курашни кучайтириш зарур, деб таъкидлайди. Ҳозирги шароитда реал қуролсизланишга эришишдан кўра ҳам ер юзидаги ҳар бир кишининг тақдирига даҳлдор бўлган муҳимроқ вазифа йўқ. СССР билан АҚШ ўртасида томонларнинг тенглиги ва баббаравар хавфсизлиги принципи асосида стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида узоқ муддатли битимнинг имзоланиши шу мақсадга эришиш йўлидаги катта қадам бўлур эди. Бу нарса стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш соҳасида янада олисни кўзловчи тадбирларга ўта бериш истиқболини очган бўлур эди. СССР нейтрон қурол ишлаб чиқаришдан ўзаро воз кечиш тўғрисидаги ўз таклифини тасдиқлайди. Бундай қилиш инсониятни қуролланиш пойгасининг янги гирдобидан халос қилган бўлур эди.

Совет Иттифоқи социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан мустаҳкам ҳамкор бўлиб, қуролсизланишнинг ҳозир музокара олиб борилаётган бошқа масалаларни юзасидан ҳам силжишга эришишга, бутун халқаро муҳитни тубдан соғломлаштиришга сабот билан ҳаракат қила беради.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, СССР Олий Советининг Президиуми ва СССР Министрлар Совети совет кишилари КПСС XXV съезди қарорларини бажариш учун янада кўп ғайрат билан меҳнат қилаверадилар. Ватанимиз қудратини мустаҳкамлайверадилар, партия билан совет давлати ички ва ташқи сиёсати мақсадларига муваффақиятли эришишга актив кўмаклашаверадилар, деб ишонч билдирадилар.

И. Зайниддинов фотоси.

Бўка районидаги «Ленинизм» колхозининг бош чўпони Қўчқор Омонов беш йилликнинг зарбдор йилида қувончли ютуқларни қўлга киритмоқда. Унинг отаридаги совлиқларнинг аксарияти эгиз қўзилаётир. Тажрибали чўпон ҳар юз бош совлиқдан 116 тадан қўзи ва ҳар бош қўйдан 2,5 килограммдан жун қирқиб олиш юзасидан мажбурият қабул қилган эди. Суратда: (чапдан) ферма мудири Абдурасул Исаев, колхоз партия ташкилотининг секретари Яшин Аламбердиев ва бош чўпон Қўчқор Омоновлар яйловда.

ИЛҲОМБАХШ МЕҲНАТГА ДАЪВАТ

14 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган шаҳар партия активи йиғилишининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига қилган сафари вақтида берган йўл-йўриқлари ва тавсияларини бажариш соҳасида республика пойтахти партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама этдилар. Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон пойтахтининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари Леонид Ильичнинг сибирликлар ва узоқшарқликлар билан, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчилари билан ўтказган учрашувларини ғоят зўр эътибор бериб кузатиб борганликлари тўғрисида гапирдилар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу учрашувлар чоғида берган маслаҳатлари ва билдирган истаклари, деб таъкидланди йиғилишда, мамлакат экономикасини янада ривожлантириш, совет кишиларининг турмуш даражасини ошириш, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисида партия билан ҳукумат қилаётган зўр ғамхўрлик билан суғорилгандир.

Нотиқлар шуни мамнуният билан қайд этдиларки, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ўртоқ Л. И. Брежнев бажарган ишларни тўла-тўкис маъқуллаб, барча коммунистларнинг, бутун совет меҳнаткашларининг фикр ва туйғуларини изҳор этдилар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг сафари — КПСС XXV съездининг Сибирь ва Узоқ Шарқ табиий бойликларини комплекс ўзлаштириш ҳамда ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини амалга оширишга қўшилган катта ҳиссадир.

Йиғилиш қатнашчилари таъкидлаб ўтишганидек, ўртоқ Л. И. Брежнев сафарининг якунлари Россия Федерациясининг ана шу районлари учунгина катта аҳамиятга эга бўлиб қолмай, шу билан бирга бутун давлат учун ҳам катта аҳамиятга эга бўлиб, совет кишилари зиммасига кўпгина масъулият юклайди. Шу муносабат билан беш йиллик учинчи йилига қабул қилинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги атрофлича анализ қилинди. Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва бутун иш сифатини янада оширишга, асосий ишлаб чиқариш фондларидан, хом ашё, материал, ёқилғи, электр энергиядан тўлароқ фойдаланишга қаратилган амалий таклифлар киритилди.

Тошкентликлар партиянинг 1978 йилни зарбдор меҳнат йилига айлантириш тўғрисидаги даъватига жавобан беш йиллик учинчи йили шахсий топшириқларини СССР Конституциясининг бир йиллигигача бажариш учун мусобақани кенг авж олдириб юбордилар. Шаҳардаги 36 меҳнат коллектив, 50 мингдан кўпроқ ишчи ана шундай маррани белгилади. Шавқатли меҳнат, юксак уюшқоқлик намуналарини кўрсатаётган коммунистлар мусобақадошларининг биринчи сафларида бормоқдалар.

Сўзга чиққан нотиқлар шаҳар меҳнаткашларининг план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини адо этиш соҳасидаги ижобий иш натижаларини қайд этиш билан бирга эътиборни ҳали ҳам мавжуд камчиликларга қаратдилар. Айрим участкаларда резервлардан тўлиқ фойдаланиш таъминланмаяпти, қолоқликка йўл қўйилмоқда, асбоб-ускуналардан энг кўп унум билан фойдаланиш учун бутун чоралар кўрилмаяпти. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, корхоналарнинг лойиҳадаги қувватини тезроқ ўзлаштириш учун бутун чоралар кўрилмаяпти. Нотиқлар шаҳар партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида гапириб, капитал қурилишни яхшилаш зарурлиги ҳақидаги масалани айниқса кескин масала қилиб қўйдилар.

Йиғилишда шу нарса қайд этиб ўтилдики, ўртоқ Л. И. Брежнев йўл-йўриқлари ва тавсияларининг мазмуни ва аҳамиятини барча меҳнаткашларнинг онгига сингдириш ва шу асосда уларнинг коммунизм учун улуғ идеаллари тантанаси учун курашдаги активлигини янада юқори кўтариш партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Якдиллик билан қабул қилинган қарорда Тошкент коммунистлари, барча меҳнаткашлари Леонид Ильич Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарққа қилган сафари вақтида ўртага қўйилган вазифаларни шараф билан бажарадилар, КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширишда янги-янги муваффақиятларга эришадилар, деб қатъий ишонч билдирилган.

Йиғилиш ишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов қатнашди.

(ЎзТАГ).

ОЙНИСА ОПАНИНГ АҲДИ

Ойниса Шокирова қишлоқнинг сергайрат, тиниб-тинчимас аёлларидан. У йигирма йилдан буён кутубхоначилик қилиб келмоқда. Лекин айни долзарб кунларда айниқса, пилла қурти боқиш мавсумида умумхалқ курашидан четда қолмайди. Ҳар йили қурт боқиб, мўлкўл пилла етиштиради. Юбилей йилида Ойниса опа бир қути қурт уруғидан 120 килограммдан ошириб пилла топширди.

Бу йил эса бир ярим қути қурт уруғи боқишга тайёргарлик кўраётир. Хонадонларни ремонтдан чиқариб, оқланди, печка ўрнатилди, ёқилғи ғамлаб қўйилди.

— Бу йилги аҳдим, — дейди Шокирова, — ҳосилдорликни 150 килограммга етказиш. — барглари тежаб-тергаб сарфлашга, хона ҳароратининг доимо мўътадил бўлишига алоҳида эътибор бераман. Албатта, ўз сўзимнинг уддасидан чиқаман.

С. МУСАЕВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози.

«Қизил шанбалик» тўлқинида

БЕШЙИЛЛИК ФОНДИГА

ТОШКЕНТ устки трикотаж фабрикасининг 1-филиали самарадорлик ва сифат беш йиллигини зарбдор суръат билан давом эттирмоқда. Тикувчилар москваликларнинг 22 апрелда Коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ташаббусини биринчилар қаторида қўллаб-қувватладилар.

Улар иш вақтидан омилкорлик билан фойдаланиб, меҳнат интизомига қатъий риоя қилиб, ўз малакаларини ошириб, маҳсулот сифатини яхшилашмоқдалар. Чеварлар бу йилги коммунистик меҳнат байрами куни ўз меҳнат постларида жами 2500 дона устки трикотаж маҳсулоти чиқаришади, булардан 500 донаси тежалган маҳсулот ҳисобига тикилади.

Коммунистик меҳнат байрамида 220 ишчи қатнашади. Шанбалик олдидан чеварлар социалистик мусобақани янада қизитиб юбордилар. Бу мусобақада филиалнинг М. Мирюнусова, Ш. Абдуллаева, М. Тошмуҳамедов бошлиқ бригадалари олдинда бормоқдалар. Мана шу бригадалар Қизил шанбалик куни кунлик нормаларини икки баробар қилиб бажаришга сўз бердилар. Бичув цехининг илғор ишчилари Н. Ҳадзул, Д. Холматова, Н. Умарова, тикувчилардан М. Тошўлатова, Г. Тўлаганова ва бошқалар ҳам шанбаликка муносиб ҳозирлик кўришаётир.

Д. РАФИҚОВ.

ПЎЛАТ МАГИСТРАЛЛАРДА

Ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлимининг локомотив бригадалари коммунистик шанбалик ҳисобига дастлабки рейсларни бажардилар. Локомотив ва вагон деполари, ҳаракат хизмати йўл дистанцияси коллективлари, энергетика участкаси ва бошқа бўлинмаларнинг 22 апрель куни график бўйича одатдагича ишлайдиган ишчилари ва инженерлари «қизил шанбалик» фондига ўз ҳиссаларини қўша бошладилар. Меҳнат байрами штабида қуйидагиларни маълум қилишди: бўлимнинг бутун кўп минг кишилик коллективи Ильич туғилган куннн иш жойларида нормаларини ошириб бажариш билан нишонлайди. 14 минг киши юк ташиш, ортиш ва бўшатиш иши билан, машина-механизмларни ва йўлларни ремонт қилиш, бошқа ишлар билан шуғулланади. Бўлимнинг пўлат магистралларидан 22 апрель куни муҳим халқ хўжалик юклари ортилган 10 та эстафета поездини манзилга етказиш режалаштирилмоқда.

(ЎзТАГ).

ДАЛАЛАР ФАЙЗИ

Репортаж

ДАРХОНТЕПА адрлари. Бу ерда ҳам баҳор ўзининг бор гўзаллигини, латофатини намойиш этмоқда. Мевали дарахтлар қийғос гулга кирган. Бригада далалари қияликлардан иборат бўлганлиги учунми, узоқдан одми беқасам рангини олган. Карам, картошка, пиёз ва бошқа экинлар кўкўй нурида товланиб турибди.

Ҳа, бугун далаларда ўзгача нафосат, ўзгача тароват. Сабзавот экинларининг бу йилги ривожи ҳам ўтган йилдагига нисбатан анча яхши. Колхозчиларнинг қайфиятлари юқори, руҳлари тетик. Шунинг учун ҳам бажарилаётган иш кўлами кундан-кунга ортиб бораётир. Зарбдор йилда уларга янгича ғайрат-шижоат ҳамроҳ бўлмоқда. Бригадага бу йилдан эътиборан яна деҳқончиликда бой тажриба орттирган, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анвар Эгамназаров бошчилик қилмоқда.

Дала ишлари кўп жиҳатдан ўрта звено кадрларининг маҳоратига, иш юритиш услубига, тажрибасига боғлиқ бўлади. Бу КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ хўжалик мутахассисларининг колхоз ва совхозларда бўлим, бригада, ферма ва ишлаб чиқаришдаги бошқа ўрта бўғин бўлинмаларига раҳбарлик ишига ўтишини рағбатлантириш юзасидан қўшимча тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарорида ҳам ўз ифодасини топган. Анвар ака ана шу қарорга жавобан, қалб амри билан колхоз раиси ўринбосарлигидан яна бригада бошлиғи вазифасига ўтди.

Дарвоқе, мана шу далалар унга бахт-иқбол инъом этган, эл-юртга таништирган. Шу далалар унинг кўксига Олтин Юлдуз тақиб қўйган.

Бригаданинг ҳар қарич ери ҳам, ҳар бир аъзоси ҳам унга азалдан таниш, қадрдон. У ўз меҳнат фаолиятини мана шу ердан бошлади.

Бригада бошлиғи далаларга суқланиб боқаркан, дастлабки меҳнат натижаларидан мамнун жилмаярди. Анвар ака ўзига-ўзи ҳисоб берган-дек, кўкламги ишларни саръҳисоб қила бошлади.

— Эрта муддатларда 25 гектар ерга картошка экиб олинди. Дастлабки культивация муваффақиятли ўтди. Бу ерда ҳосилдорликни мажбуриятда белгиланганидек 170 центнерга етказиш учун ҳар бир агротехник тадбирни обитобида ўтказишимиз керак.

«Қизил Ўзбекистон» колхози аъзолари эртаки картошка етиштиришда бой тажриба орттиришган. Кейинги йилларда колхоз далаларида прогрессив методни қўллаш бу экин ҳосилдорлигини оширишнинг асосий омилларидан бири ҳисобланмоқда. Бу усул картошкага ишлов бериш технологиясининг янгиланганлигидир. Бунда культиватоо кескичлари ясси шаклда, қарама-қарши ўрнатилиб, экининг таг қисмлари ҳам юмшатилади. Бу методнинг қўлланилиши ердаги захнинг тез кўтарилишига, экин илдизлари оралиқларидан ҳавонинг тез ва яхши ўтишига имкон бераётир. Энг муҳими картошка муддатидан 10—15 кун аввал етилмоқда.

— Ҳар қандай янгилик ҳам шароитни ҳисобга олган ҳолда айрим ўзгартиришлар киритишни талаб қилади, — дейди бригада механизатори Қолдибой Жўрабеков. — Қўлланилаётган усулда культиватор ерга бироз юза тушса, ҳосил ўрнидан кўзғалиши, илдизга шикаст етиши мумкин. Бунинг натижасида картошка бир муддат ривожланишдан тўхтаб қолади. Шунинг учун биз бу йил культиватор кескичлари оралиғини маълум миқдорда очиқ қолдиришга қарор қилдик.

Бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳосил тақдири ҳақида вужуди билан қайғуради. Улар янгиликка интилувчан. Шунинг учун ҳам бу йил уч гектар майдонга тажриба тариқасида полиэтилен плёнкаси остида картошка экилди. Экин ривожи яхши. Бу ҳосилнинг барвақт етилишидан далолат бериб турипти.

Бригада бошлиғи билан эртаки карам экилган майдонларни айланамиз. 20 гектар майдондаги экин баҳор шабадаси таъсирида тебраниб турипти. Карамни иккинчи марта суғориш авж олдирилган. Бу ишда сувчилардан Олим Нурматов, Толибой Юсупов, Дуйсен Аҳмедовлар алоҳида ғайрат-шижоат кўрсатишяпти. Улар кундалик топшириқни бир ярим-икки ҳисса ошириб бажармоқдалар.

— Қолдибой ишнинг кўзини биладиган йигит-да, — дейди бригада бошлиғи, помидор учун бир текис жўяк очиб, кўчат қадалаётган майдонларга қараб, — қандини урсин, тракторни шундай маҳорат билан бошқарадики, кейинчалик ишлов бериш вақтида бирор туп ҳам ниҳол-нобуд бўлмайди.

Помидор экилаётган пайкалар Т. Тожибоева, Х. Қодирова, М. Умартоева, У. Давидова, Х. Абубакирова сингари колхозчиларнинг меҳнатлари билан янада файзли. Улар колхоз парник хўжалигида ўзлари етиштирган бўлиқ помидор кўчатларини далаларга экишаётир.

Хуллас, бригада далаларини кезган киши жўшқин меҳнат кўтаринки руҳ билан ишлаётган колхозчиларнинг ғайратшижоатларидан бир олам кувончга тўлади. Якши ният билан мўл ҳосилга замин яратаётган деҳқонлар меҳнатини ўзида мужассамлаштирган далалар латофатини кўрган ҳар бир киши бригада аъзоларининг зарбдор йилда янги муваффақиятларни қўлга киритишига ишонч ҳосил қилади, самарадорлик ва сифат беш йиллигининг зарбдор йилида планда белгиланган 1400 тонна ўрнига 2100 тонна сабзавот маҳсулотлари етиштириш, СССР Конституциясининг бир йиллигигача план топшириқларни бажаришга азму-қарор қилган дала меҳнатчиларининг ишига муваффақиятлар тилайди.

Р. ИЛҲИЧЕВА,
Оржоникидзе район.

УЛКАН МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети Мактуби Оққўрғон районидаги 40 қурилиш-ремонт участкаси ходимларини янада унумлироқ ишлашга, иш сифатини оширишга даъват этди. Улар ўнинчи беш йилликнинг зарбдор йилида 480 минг сўмлик қурилиш-ремонт ишларини амалга оширишни мўлжаллаб қўйишди. Участка ходимлари ўз сўзларининг устидан чиқиш учун ғайратларига ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

Коллективнинг Рафиқа Ҳабибуллина, Тамара Борисова бошлиқ ремонтчилар бригадалари ўнинчи беш йилликнинг уч йиллик планини СССР Конституциясининг бир йиллик байрами кунигача бажариш ташаббуси билан чиқишди. Ҳозирги кунда улар ташаббусига қўшилган Шокир Юнусов, Комил Пўлатов, Сергей Хван каби ўнлаб ишчилар ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олиб ишлашмоқда.

40-қурилиш-ремонт участкаси коллективи ўнинчи беш йилликнинг уч йиллик планини СССР Конституциясининг бир йиллигигача бажариш учун қатъий сўз беришди. Улар пландан ташқари 20 минг сўмлик қурилиш-ремонт ишларини амалга оширишади. Бунинг учун коллективнинг ҳар бир ходими бор имкониятларини ишга солиб меҳнат қилмоқда.

Т. ЭРГАШЕВ,
Оққўрғон райони.

МИЛЛИОНЛАРНИНГ БАХТ ҚОМУСИ

ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗ

КЎП миллатли республикамизнинг аҳил меҳнаткашлари, барча гражданлари Ўзбекистон ССР Конституциясининг лойиҳасини катта қувонч ва кўтаринкилик билан муҳокама қилишда давом этмоқдалар. Бу қувонч ва кўтаринкиликнинг бир неча сабаблари бор, албатта. Шулардан энг муҳимлари серқуёш республикамизнинг бошқа қардош республикалар оиласида қўлга киритган буюк иқтисодий, социал, маданий соҳаларда эришган ютуқларини акс эттирган ўз Конституциясига эга бўлиши ва бу Конституциянинг кўп томонлардан СССР Конституциясига ўхшаб кетишидир. Бу ўхшашлик формал ўхшашлик эмас. СССР Конституцияси билан Ўзбекистон ССР Конституциялари ўртасида диалектик бирлик бўлиб, буюк СССРда бўлган барча ўзгаришлар, кишиларга берилган эркинликлар, ривожланган социализмнинг барча белгилари Ўзбекистонда ҳам тўлиқ мавжудлигини яна бир марта қонуний асосда исботлайди.

ЎЗБЕКИСТОН Совет Социалистик Республикасининг Конституцияси СССРнинг иқтисодий, сиёсий, ижтимоий, маданий, маънавий соҳаларда қўлга киритган ютуқлари табиатидан келиб чиқади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ҳозирги Конституцияси 1937 йил 14 февралда қабул қилинган эди. Шундан кейинги давр ичида Республикамиз инсон ақли бовар қилмайдиган ютуқларни қўлга киритди.

Ҳозирги пайтда бизда саноат ишлаб чиқаришининг 1300 дан кўпроқ йирик корхонани ўзида бирлаштирган юздан ортиқ тармоғи мавжуд. Уларнинг маҳсулоти 90 дан ортиқ чет мамлакатларга чиқарилади. Жумладан ривожланган капиталистик мамлакат ҳисобланган Италия, ГФР, Франция, Япония ва бошқа мамлакатлар республикамизда чиқариладиган аъло навли маҳсулотларга муҳтож. Ўзбекистоннинг индустриал қиёфаси энергетика, химия, нефть, газ, кон рудаси, металлургия, электротехника, самолётсозлик, электрон саноати, кўп тармоқли машинасозлик, қурилиш материаллари саноати, қурилиш индустрияси, енгил ва озиқ-овқат саноати билан белгиланади. Ўзбекистонда саноатнинг гуркираб ўсиши кўплаб шаҳарларни, шаҳар типидаги посёлкаларни вужудга келтирди. 1937 йилдан кейин республикамизда 62 шаҳар пайдо бўлди, фақат 1971—1976 йиллар ичида 39 шаҳар ташкил этилди, 37 район марказлари шаҳар типидаги посёлкаларга айлантирилди. Натижада шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги фарқлар камайиб борди. Ишчилар синфининг идеологиясини қабул қилган кишилар сони ортиб борди. Меҳнатга, социалистик давлат мулкига коммунистик муносабатда бўлаётган меҳнаткашларнинг сони тез кўпайиб борди. Меҳнатнинг характери ўзгара бошлади.

Андижон, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Наманган, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент 2 марта, Фарғона, Хоразм областлари, ҚҚАССР Ленин ордени билан мукофотланди. 1977 йил 1 январда Ўзбекистон меҳнаткашларидан 203479 киши мукофотланди.

Республикамиз меҳнаткашлари маънавий, маданий ҳаётида юз берган ўзгаришларни тонна ва сўмлар билан ўлчаб бўлмайди.

Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасининг 25-моддасида: **«Ўзбекистон ССРда халқ маорифининг ягона системаси мавжуд бўлиб, такомиллаштирилмоқда, у гражданларга умумий таълим бериш ва касб-ҳунар ўргатишни таъминлайди, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашга, маънавий ва жисмоний жиҳатдан камол топтиришга хизмат қилади, уларни меҳнатга ва ижтимоий фаолиятга тайёрлайди»**, дейилади.

Ҳар бир киши бу моддада халқ маорифига қилинаётган ғамхўрликни ҳис этиб турибди. Шу соҳада Ўзбекистоннинг ўтмишига назар ташласак, ғамхўрлик ва ривожимизнинг буюклиги янада яққолроқ кўзга ташланади. Революциягача Ўзбекистонда халқ маорифи ишлари ташландиқ аҳволда эди. «Вестник воспитания» журнали, 1906 йилда шундай деб кўрсатган эди. Туркистон ўлкасида умумсаводлиликка 2186 йилда эришиш мумкин.

1959 йилда ўтказилган аҳолини рўйхатга олиш натижалари бўйича 98 процент шаҳар аҳолиси, 98,2 процент қишлоқ аҳолиси хат саводли эди. 1924—1977 йиллар ичида Ўзбекистонда олий ўқув юртларининг сони 21 марта, ўрта махсус ўқув юртларининг сони 8 марта ошди. Шу давр ичида олий ўқув юртлари студентларининг сони 85 марта ошди. Ҳар 10000 кишига студентлар ва мутахассислар тайёрлаш бўйича Ўзбекистон ривожланган капиталистик мамлакатлар ҳисобланган Англия, Италия ГФР, Япония каби мамлакатлардан аллақачоноқ ўзиб кетди. Яқин ўтмишда иқтисод, маданият соҳасида Ўзбекистондан юқори турган Афғонистонда ҳар ўн минг кишига 4, Ҳиндистонда 38, Эронда 39, Покистонда 38, Туркияда 49 студент тўғри келса, Ўзбекистонда эса ҳар ўн минг кишига 176 студент тўғри келади.

Ўзбекистонда олий ва ўрта таълим ривожланган социализм даврида айниқса тез ривожланади. 1940 йилда олий ва ўрта махсус маълумотли 6741 мутахассис тайёрланди.

КПСС, Совет ҳукумати ленинча миллий сиёсатни тўғри ҳал қилиши натижасида қардош республикалар қатори Ўзбекистон илм-фанининг тараққиётида ҳеч бир мамлакат, ҳеч бир миллат қўлга кирита олмаган ютуқларга эришди. Биз республикамиз эришган ютуқларнинг кўламини, моҳиятини янада яхшироқ тушунмоқ, ютуқларимиз билан фахрланмоқ учун революциядан олдин биздан юқори турган ё, биз билан тенг бўлган бошқа мамлакатлар, миллатлар ҳаёти билан солиштириб кўрамиз.

Биз, бир группа ўзбекистонликлар Миср Араб республикасида бўлдик. Кишининг кўзига ташланадиган, юракни орқага тортадиган нарса одамларнинг ўта ночор аҳволи. Бутун мамлакат аҳолиси тиланчилик қилиб садақа сўрайди. Биз маорифчилар бўлганимиз учун мактаб ёшидаги болаларнинг аҳволига эътибор бердик. Деярли ҳаммаси қалам, дафтар беришимизни илтимос қиладилар. Ўқув йилига тайёргарлик шундай олиб борилар экан. Ота-оналарнинг болаларига қалам, дафтар олиб беришга қурби етмайди, мамлакат ички имкониятларидан фойдаланаётган чет эл капитали гўдаклар ўқув қуролларига сарфланиши лозим бўлган маблағни олиб чиқиб кетади. Ҳозир аҳолининг 60 процентидан ортиғи хат-саводсиз.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарори билан фарзандларимизга дарсликлар бепул бериладиган бўлди. Шу ғамхўрликнинг ўзи инсон тақдирида катта йўл очиб бериши турган гап. Биз бундай ғамхўрликларга кўникиб қолганмиз.

Халқ маорифининг ривожланиши учун, унинг моддий базасини янада мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга бўлган амалий тадбирлар кўрилмоқда. Фақат кейинги 10 йил ичида ўрта умумтаълим мактабларининг сони 957 тага, ўрта махсус ўқув юртларининг сони 83 тага етди. Олий ўқув юртларининг сони 10 тага кўпайди. Шу давр ичида ўрта мактаб ўқитувчиларининг сони 1,6 марта ошди.

1976 йилда халқ маорифи эҳтиёжлари учун давлат бюджетидан давлат кооператив, касаба союз ташкилотлари, колхозларнинг маблағларидан 1796 млн. сўм ажратилди. Бу аҳолининг жон бошига 126 сўм тўғри келади деган сўздир. 1965 йилда шу кўрсаткич 664 миллион сўм бўлиб, аҳоли жон бошига 64 сўмни ташкил қилар эди. 1965—1975 йиллар ичида халқ маорифига сарфланган маблағ 2 мартадан кўпга ошди. Мамлакатимизда, жумладан Ўзбекистонда мажбурий ўрта таълимга ўтиш муносабати билан умумтаълим мактабларини битирувчиларнинг ҳаётга тайёргарлиги техниклар даражасида бўлади.

КПСС Марказий Комитетининг XXV съездга берган ҳисобот докладида кўрсатиб ўтганидек, ҳатто Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг расмий маълумотларига кўра, ривожланган капиталистик мамлакатларда 15 миллиондан кўпроқ меҳнаткашлар завод ва муассасалардан ҳайдалган. Бундан ташқари миллионлаб кишилар ярим ишсиз ҳисобланади. Қимматчилик кучайиб бормоқда.

Капиталистик мамлакатларда ўқиш пуллик ҳисобланади. Ишсизлар, ярим ишсизлар фарзандларининг ўқиши учун пул тўлай олмай қолади. Демак, ривожланган капиталистик мамлакатларда саводсизлар сони тинмай ошиб боради.

Совет ҳокимияти йилларида республикамизда хотин-қизлар учун тарихда яратилмаган эркинликлар, ўқиши учун шароитлар яратилди.

Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасининг 33-моддасида «Ўзбекистон ССРда хотин-қизлар ва эркаклар тенг ҳуқуқларга эгадирлар» дейилган. Тенг ҳуқуқлилик ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида, жумладан илм олишда, касб-ҳунар танлашда таъминланган.

1926 йилда ўтказилган аҳолини рўйхатга олиш натижаси шуни кўрсатдики, ҳар юз ўзбек аёлидан биттаси хат-саводли эди. Бутун ўзбек хотин-қизлари ичидан 2 та инженер, 16 медицина ходими бор эди, холос. 1959 йилга келиб ўзбек аёллари орасидан 2000 инженер, техник, агроном, 5 минг врач ва ўрта медицина ходими, 15 минг ўқитувчи, илмий ва маданий оқартув муассасаларининг ходими етишиб чиқди.

1975 йилда Ўзбекистон халқ хўжалигида хотин-қизлар орасида 373,7 минг олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган мутахассислар ишлади, шулардан 167,3 минги олий маълумотли мутахассислар эди.

Олий ўқув юрти студентлари орасида студент-қизларнинг сони ортиб бормоқда. 1971—1977 ўқув йилида студент қизлар олий ўқув юртлар умумий сонининг 43 процентини ташкил этди. 1976—1977 ўқув йилида олий мактабда 6050 хотин-қиз ўқитувчи бўлиб ишлади.

Совет ҳокимияти йилларида меҳнаткашларнинг соғлиғи тўғрисидаги ғамхўрлик КПСС, давлат фаолиятининг олий мақсадига айланиб қолди. Мамлакатимизда бепул, системали медицина хизмати амалга оширилди, 1976 йилда республикамизда 1122 касалхона муассасаси, 1850 врачлик муассаса, 316 врач ва фельдшерлик пунктлари ишлайди, республикамизда кенг тармоқли тез медицина ёрдами кўрсатиш станциялари ишлайди.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ҳар 10 000 аҳолига медицина ходимлари сони жиҳатидан фақатгина шарқ мамлакатларидангина эмас, Европанинг ривожланган капиталистик мамлакатларидан ҳам ўзиб кетди. 1923 йилда Туркистон ўлкасида медицина хизмати учун давлат 474907 сўм сарф қилган бўлса, 1965 йилда фақат Ўзбекистон учун 271 млн. сўм сарфланди. 1976 йилда эса сарф қилинган харажат 665 миллион сўмни ташкил этади.

Советлар ҳокимияти йилларида, айниқса 1965 йиллардан кейин қўлга киритилган ютуқлар шу даражада сезиларли бўлдики, бу ютуқлар кишиларнинг маданий, маънавий томондан ўсишига катта ижобий таъсир кўрсатди.

Кишиларда бўш вақтнинг кўпайиши уларнинг гармоник ривожланиши учун шароит яратиб бермоқда.

Юқорида келтирилган рақам ва фактлар республикамизда ҳам бутун мамлакатимиздагидек, социализм тараққиётининг ҳозирги босқичи унинг дастлабки босқичидан қандай катта фарқ қилишидан аниқ тасаввурлар беради.

Республикамизда фақатгина саноат, қишлоқ хўжалигининг моддий базаси, маданияти ривожланиб, мустаҳкамланиб қолмасдан, кишилари ҳам таниб бўлмаслик даражада ўзгарди.

Тараққиётимизнинг ҳозирги босқичи — СССРда ривожланган социализм—етук янги жамият қурилганлиги билан характерланади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев айтганидек, бу босқичда жамики ижтимоий муносабатларни социализмгагина хос бўлган коллективчилик асосларида қайта қуриш тугалланади. Бу эса социализм қонунларини амалга ошириш учун, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида унинг афзалликларини рўёбга чиқариш учун имконият очиб беради. Шунинг учун ЎзССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама этишда қатнашаётган ишчиларнинг, колхозчиларнинг, зиёлиларнинг, пенсионер ва уй бекаларининг, ёшларнинг фикрлари анализ қилинганда, улардаги ватанпарварлик, Коммунистик партия ўтказаётган ички ва ташқи сиёсатни тўлиқ маъқуллаш, фикр-мулоҳазаларининг кенглиги ва етуклиги, ўзларига, атрофдагиларга, ўртоқларига, ҳамкасбларига қўйилган талабчанлик кишиларимизнинг нақадар юксакликка кўтарилганлигидан, партия топшириқларини сўзсиз бажаришга тайёр турганлигидан дарак бериб турипти

С. ЎТАНОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

Ғалаба районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари беш йилликнинг учинчи йилида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар бу йил 1081 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 44 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган. Хўжаликда дала ишларининг намунали боришида агитаторлар ҳиссаси катта бўлмоқда. Улар дала шийпонларида, бевосита иш жойларида бўлиб колхозчилар орасида партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларини, бахт-саодат кўзгуси — СССР Конституцияси ва Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳасини кенг пропаганда қилаётирлар. Суратда: (чапдан ўнгга) колхоз партия ташкилотининг секретари Шокир Абдукаримов, агитаторлардан Ким Владимир ва Ким Григорий навбатдаги суҳбатни ўтказиш олдидан.

Ж. Тўраев фотоси.

ИБРАТЛИ ТАДБИРЛАР

Бу гал ҳам маҳалла клубига кўпчилик тўпланди. Ёшлар кўкраги орден ва медалларга тўла отахон ва онахонларга ҳурмат билан йўл беришди. Улуғ Ватан уруши иштирокчилари М. Ибрагимов, Т. Маҳмудов, маҳалла жамоат судининг аъзоси В. Калугер, 84-мактаб ўқитувчиси Х. Обидовалар йиғилганлар таклифи билан президиумдан жой олдилар. Бугун бу ерга суд ва прокуратура органларининг ходимлари келишган. Учрашув мавзуси «Ёшларни коммунистик аҳлоқ руҳида тарбиялашда жамоатчиликнинг роли»га бағишланган.

Адлия министрлиги ходими Р. Каримова авлодлар эстафетасини шараф билан давом эттираётган совет ёшларининг жамиятимизда катта куч эканлиги, уларнинг мамлакат зарбдор қурилишларидаги жасорати ҳақида гапирди. Бироқ, тузумимизга ёт бўлган хулқ-атвор эгалари ҳам баъзан учраб туради. Лектор буни маҳаллий мисоллар орқали кўрсатиб бериб, уларга қарши кўрилаётган профилактик тадбирлар, маҳалла комитетларининг бу соҳадаги вазифалари ҳақида ҳам тўхталиб ўтди. Лекторлар М. Мирсоатов, М. Сафоева, Ж. Латипов ва З. Раҳмоновалар эса ижтимоий-фойдали меҳнат билан шуғулланишнинг тарбиявий роли тўғрисида фикр юритишди. Йиғилиш иштирокчилари ҳам сўзга чиқишиб маҳалла ёшлари, хусусан Б. Курмонов, М. Мирзиёдов кабиларнинг ибратли ишларини гапириб беришди...

Октябрь районидаги «Зарафшон» маҳалла комитети ва жамоатчилигининг активлиги туфайли бу ерда юқоридаги каби тадбирлар кўплаб ўтказилмоқда. Ҳар йили маҳаллада ўрта ҳисобда қирқдан ортиқ турли мавзулардаги учрашув ва суҳбатлар ташкил қилиняпти. Бунда кўплаб илмий, жамоат ташкилотларининг вакиллари, мутахассислар, лектор ва пропагандистлар шу куннинг актуал масалалари ҳақида суҳбатлашишади. Яқинда врачлар Н. Аҳмедов ва Г. Миризонлар «Озодалик — соғлиқнинг гарови», «Билим» жамияти лекторлари А. Орипов «Ўзбекистонда социалистик қонунчиликни сақлаш», А. Ортиқов «Меҳнаткашларни эстетик тарбиялаш» темаларида суҳбатлар ўтказишди. СССР Конституцияси ва Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳаси юзасидан ҳам қизиқарли савол-жавоб кечалари бўлиб ўтди.

Маҳалла комитети халқ хўжалик институти, Муқимий театри ва республика атеистик уйи коллективлари билан яқиндан алоқа боғлаган.

Ободончилик ишларига ҳам катта эътибор бериб келинаётир. Аҳолининг ҳамжиҳатлиги туфайли маҳалла кўчаларининг ҳаммаси асфальтлаштирилган ва водопровод суви билан таъмин этилган. Икки қаватли клуб ва магазин биноси эса ҳашар йўли билан қад кўтарди. Ҳар йил баҳорда кўплаб мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтказилаётганлиги учун маҳалла территорияси тобора кўкаламзорлашяпти. Яқинда бўлиб ўтган шанбаликда ҳам ариқлар тозаланиб, чойхона атрофига гул кўчатлари ўтқазилди.

Бу ишларда Э. Мирзакаримовнинг хизматлари катта. Эгамберди ака мазмунли ҳаёт йўлини босиб ўтган. Улуғ Ватан уруши йилларида олган бир қатор медаллари, 2-пойафзал фабрикасидаги узлуксиз фаолияти учун берилган Меҳнат Қизил Байроқ ордени ҳам бунинг далилидир. Ҳурматли отахон мана 23 йилдирки, маҳалла комитетига раислик қилиб келяпти. Унинг бошчилигида Р. Солмонов, А. Сидорова ва Э. Дадабоев каби маҳалла активлари кўпгина ибратли тадбирларни амалга оширмоқдалар.

...Юриш-туриши туппа-тузук Ҳ. Шарофхонов бирдан ўзгариб қолди, ичкиликка берилиб кетди. Қўни-қўшниларнинг танбеҳи, ота-оналарининг гап-сўзидан фойда бўлмади. Шундан кейин бу ишга маҳалла кексалари аралашди. Улар аввало, масаланинг туб моҳиятини аниқлаб олдилар. Маълум бўлишича, унинг оиласида келишмовчилик бўлиб, турмуш ўртоғи кетиб қолгач, шу аҳволга тушган экан. Маҳалла комитетида бир неча бор юракдан суҳбатлашилгач, эр-хотин муросага келди. Оила қайтадан қарор топди.

Маҳалла комитети фаолиятида бу хилдаги ижобий мисолларни кўплаб учратиш мумкин. Шунинг учун бу ердаги жамоат суди, хотин-қизлар комитети ва янгича анъаналарни жорий қилиш Советининг иш услубини ҳар қанча тарғиб қилса арзийди. Сабаби, улар оилалардаги тотувликни кучайтириш, ёшлар тарбиясини яхшилаш, ҳаётимизга чиройли тадбирларни кўплаб жорий қилиш борасида муваффақиятли ҳамкорлик қилишяпти. Район партия комитети, «Билим» жамияти, район ижроия комитети ва бошқа қатор жамият ҳамда ташкилотлар томонидан берилган кўплаб фахрий ёрлиқлар ҳам бу ердаги оммавий-сиёсий ишларнинг юқори даражада эканлигидан дарак бериб турибди.

А. БОБОБЕКОВ.

ХАЛҚ САЛОМАТЛИГИНИ КЎЗЛАБ

КАСАЛХОНА мажлислар зали одамлар билан тўла. Бу ерга фақат сиёсий маориф шохобчаси тингловчиларигина эмас, касалхона ва унинг қошидаги поликлиника ходимлари ҳам ташриф буюришган. Бугунги суҳбат мавзуи: «СССР Конституцияси ва соғлиқни сақлаш истиқболлари» бўлиб, докладчи, 6-поликлиника бўлим мудири, СССР соғлиқни сақлаш аълочиси Набй Зокирович Аҳмедов эди.

Улуғ Октябрь революциясига қадар республикамиз территориясида 139 врач ва 30 фельдшер бўлиб, амалдорларгагина тиббий хизмат кўрсатилар эди. Тошкентда саноқли медицина муассасаси бўлган. Уларда 200 ўрин ва 40 врач бор эди. Ҳур диёримизда медицина барқ уриб ривож топди. Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасида «Ўзбекистон гражданлари соғлиқларини сақлаш ҳуқуқига эгадирлар...» дейилади. Шунингдек, медицина ёрдами текинлиги, ҳар бир гражданга тўла ва тенг ёрдам кўриши ҳақида тўлқинланиб гапирди у.

Албатта, нотиқ ҳозир республикада 37500 врач ҳамда 115 минг ўрта медицина ҳамшираси 164 минг ўринли касалхоналарда халқ саломатлиги учун самарали курашаётганлигини ҳам алоҳида қайд қилди.

Мана 28 йилдирки, бу шифокор «Ўзбекистон ССР 25 йиллиги» номли 6-касалхона қошидаги поликлиникани бошқариб келмоқда.

Поликлиника ходимлари ташаббуси билан яқинда аҳоли рентгендан ўтказилди, «Зарафшон» маҳалласида савол-жавоб оқшоми уюштирилди. Ҳозир улар халқ хўжалиги институти ва «Миконд» заводида донорлар кунини ўтказишга тайёргарлик кўришяпти.

«Ҳурмат белгиси» ордени ва бир неча медаллар кавалери Н. Аҳмедов бутун ғайрат-шижоатини аҳоли саломатлиги учун сарфлаётганлиги билан умридан, турмушидан мамнун.

К. НОРМАТОВ,
илмий ходим.

ШАҲАР ОБОДОНЧИЛИГИ УЧУН

Ўзбекистон ССР Конституциясининг лойиҳасида табиатни муҳофаза қилиш, ободончилик ишларини авж олдириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор берилган. Шу нуқтаи назардан олганда республикамизнинг йирик саноат шаҳарларидан бири — Ангренда ободончилик ишлари ва санитария ҳолатини янада яхшилаш борасида кўп ишлар қилинаётир. Шаҳарнинг марказидаги Навоий, Чикризов ва Ленин номли кўчалари атрофига ҳар хил манзарали дарахт кўчатлари ўтказилди. Эндиликда бу кўчатлар ёзнинг иссиқ кунларида соябон бўлиб ўсган дарахтлар шаҳар ҳуснига-ҳусн, чиройига-чирой қўшмоқда.

Шаҳар меҳнаткашлари ўз шаҳарларини чиндан ҳам севадилар. Шаҳар партия комитети ва шаҳар Совети биноси атрофида бундан тўрт йил аввал барпо этилган Ўзбекистон КП ва Республика 50 йиллиги номидаги парк меҳнаткашларнинг маданий дам олиш жойига айланди. Боғ ўртасига республиканинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев ҳайкали ўрнатилган. Ўтган шанбаликда шаҳардаги Тошкент Давлат педагогика институти студентлари, Керамика комбинати ишчилари ана шу ҳайкал атрофига ҳар хил гул кўчатлари ва манзарали дарахт ниҳоллари ўтқаздилар, боғнинг санитария ҳолатини яхшиладилар.

Шаҳарни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва унинг санитария ҳолатини яхшилаш учун икки ойлик ўтказилмоқда. Бу ишда бутун шаҳар саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларининг коллективлари, олий ўқув юртлари студентлари ва мактаб ўқувчилари ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

— Бу йил дарахт кўчатларини анча аввалдан тайёрлаб қўйган эдик, — дейди шаҳар коммунал хўжалиги ва ободонлаштириш бошқармаси бошлиғи Р. Душаев биз билан суҳбатда,— 29 мартгача шаҳар бўйича 17 минг 160 туп дарахт кўчати, 12764 туп ҳар хил гул кўчатлари ўтқазилди. Кўчалар атрофидаги ариқлар тозаланиб, дарахтлар оқланди. Пионер, А. Гайдар, Қорабоғ посёлкаларидаги кўчаларга шағал ётқизилди. 2 ойликда биз яна 23 минг туп дарахт кўчатлари, 100 минг туп ҳар хил ниҳоллар ва 10 минг тупдан ортиқ гул ўтқазамиз. Маҳаллаларда кўчат ўтқазиш ва санитария ҳолатини яхшилашда ҳам анча ишлар қилинаётир. Бу ишда қариялар ва пенсионерлар ҳашар йўли билан ташаббус кўрсатмоқдалар.

Ҳа, шаҳарликлар ободончилик ишларига эътиборни кучайтирмоқдалар. Чикризов кўчасидаги катта майдонда янгидан маданият ва истироҳат боғи барпо этилмоқда. Яна бир-икки йилдан сўнг бу боғ меҳнаткашларнинг маданий ҳордиқ чиқариш марказига айланади. Боғда ошхона, чойхона ва бошқа савдо точкалари қурилиб, ишга туширилади.

И. АҲМЕДОВ,
Ангрен шаҳар Совети ходими.

Социализм яратган буюк демократия туфайли, Совет Конституцияси туфайли хотин-қизлар эркаклар билан тенг ҳуқуққа эга бўлдилар. Улар коммунистик жамиятнинг актив қурувчилари сифатида меҳнат фронтида шижоат кўрсатмоқдалар. Суратда: Янгийўл ёғ-мой комбинати рафинад цехининг бошлиғи Галина Васильевна Шопина ва ишчи Малика Пўлатоваларни кўриб турибсиз. Улар социалистик мусобақа илғорлари ҳисобланадилар. И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ҲАММА ИМКОНИЯТЛАР БОР

«Ўзбекистон ССР гражданлари илм олиш ҳуқуқига эгадирлар...», дейилади Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳасининг 43-моддасида. Чиндан ҳам илм олишнинг ҳамма турлари текинлиги, умумий мажбурий таълимга ўтилиши, ўқувчиларни дарсликлар билан бепул таъминлаш партия ва ҳукуматимиз бизга кўрсатаётган беқиёс ғамхўрликнинг тимсолидир.

— Мактабимизда 953 нафар ўқувчи бўлиб, улар учун ўқиш кабинет системаси асосида ташкил этилган, — дейди Коммунистик районидаги 51-ўрта мактаб директори Ш. Йўлдошев, — ҳозирги кун талабига кўра ўқувчиларни бу системада ўқитиш муҳим аҳамият касб этади.

Мактабда биология, математика, физика, тарих, чет тили, география, адабиёт, рус тили ва бошқа фанларнинг барчасидан шинам жиҳозланган хоналар мавжуд. Машғулотларни кўргазмали тарзда таъсирчан ўтказиш учун киноаппаратлари, эпидиоскоп, фильмоскоп, телевизор, магнитофон ва радиолалардан фойдаланилади.

Танаффус вақтларида мактаб радиоузели орқали болалар ҳаётига оид воқеалар, дружина, отряд, синф илғорлари ҳақида янгиликлар эшиттириб борилади. Ўқувчилар «Ёш мичуринчи», дурадгорлик, каштачилик тўгаракларида актив қатнашмоқдалар. Биология ўқитувчиси Т. Аҳмедов бошчилигидаги ўқувчилар бригадаси эса, Калинин номли колхоздан ажратиб берилган 3 гектар майдонда боғлар яратиб, олган билимларини амалий иш билан боғламоқдалар. Умуман мактабда ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш учун барча имкониятлар бор.

Мазмуна **КАРИМОВА,**
ТошДУ студенти.

МИКРОЭЛЕМЕНТЛАР ВА ҲОСИЛДОРЛИК

ЯНГИЛИКЛАР — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

БУ ВОҚЕА бундан бир неча йил муқаддам содир бўлган эди. Баҳор кунларининг бирида кучли жала рўй берди. Тоғдан айқириб келган сув сой ичидаги ва унинг ён бағирларидаги дарахтларни қўпориб ёки ётқизиб кетиши билан бирга катта-катта майдонларга зарар етказди. Наҳотки, пешона тери тўкиб машаққатлар билан етиштирилаётган ҳосил нобуд бўлса?

Кузда аҳвол бутунлай бошқача бўлиб чиқди: Сув босган ана шу далалар бошқа далаларга нисбатан анча юқори ҳосил берди. Бунинг сабаби нимада экан? Юқори ҳосил олинишининг сабаби тоғ руда корхоналаридан олинаётган чиқиндиларнинг составига боғлиқ эмасмикин?

Бу муаммолар устида Ўрта Осиё Геология ва минерал хом-ашё илмий-тадқиқот институтининг ходимлари текширишлар олиб бордилар. Улар чиқинди таркибидаги микроэлементларнинг хусусиятларини мукаммал ўрганишлари натижасида тоғ руда корхоналарининг чиқиндиларидан қишлоқ хўжалигида бемалол фойдаланиш мумкин ва бу сўзсиз ҳосилдорликнинг ошишига ижобий таъсир кўрсатади, деган хулосага келдилар. Демак, юқорида ҳикоя қилинган шароитда ҳосилдорликнинг ошишига асосий сабаб тоғ руда корхоналаридан олинаётган чиқиндиларнинг таркибидаги микроэлементлар деб ҳисоблаш мумкин.

Шундай экан, ҳурматли газетхонларда «Микроэлементлар қандай моддалардан иборату, уларнинг мўъжизавий кучи нимада?» деган савол туғилиши табиий.

Маълумки, Д. И. Менделеев даврий системасидаги элементларнинг айримлари табиатда кўп, баъзилари эса жуда кам учрайди. Шу микроэлементларсиз одам ва ҳайвон, ўсимликларнинг яшашини тасаввур қилиб бўлмайди.

ОДАТДА ўсимлик ва ҳайвонлар организмида, тупроқ ва сувда жуда кам миқдорда бўладиган кимёвий элементларга микроэлементлар дейилади. Буларга сув, тупроқ ва турли организмлар таркибида гоят оз миқдорда бўладиган марганец, бор, рух, молибден, кобальт, йод, мис, темир, никель, хром, фтор ва бошқа элементлар киради. Айрим кимёвий элементларнинг ўсимлик учун нақадар зарур эканлигини қуйидаги мисолдан яққол кўриш мумкин.

Калий элементи фосфор сингари ўсимлик учун энг зарур бўлган элементлардан бири ҳисобланади. Ўсимликда азот етишмаганида унинг барглари аста-секин саргайиб, қурий бошлайди. Етарли даражада калий билан озиқланган ўсимлик совуққа ва қуруқликка чидамли бўлади. Пахтазорларга сепилган калий ўғити пахта ҳосилдорлигини ошириш билан бирга уни ҳар хил қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан, жумладан кенг тарқалган вильт касаллигидан яхши сақлаши исботланган.

Кузатишлардан маълум бўлишича, тупроқда мис, молибден, бор ва шу каби бошқа элементлар етишмаса, ҳосил ниҳоят паст бўлади. Агар чигит марганецли ўғитлар билан ишланиб, кейин экилса, ўсимликнинг тузга чидамлилиги ошади. Натижада пахта ҳосили кўпаяди. Ўсимлик озуқа моддаларининг таркибида бор элементи етишмаса, ўсимликнинг ўсиши кечикади, куртак, поя, илдизлар нормал ўсмайди. Марганец бирикмалари ғўзанинг ривожланишига, ҳосилнинг тез етилиши ва унинг сифатига яхши таъсир кўрсатади.

Одатда шўр тупроқли жойларда чигитни текис ундириб олиш учун уни 2—3 мартадан қайта экишга тўғри келади. Бундай ерларга марганец тузи билан чанглатилган чигит экилса, у оддий чигитга нисбатан 2—3 кун илгари униб чиқади. Марганецнинг яна бир хусусияти шундаки, у чигит мағзидаги мойнинг миқдорини 0,5—1,5 процентга кўпайтиради. Мисли микроўғитлар ғўза ривожланишини тезлатиш ва ҳосилнинг ошиши учун ёрдам беради.

Тупроқнинг ҳосилдорлигини оширишда молибден зарурий воситадир. Чунки, у тупроқда озуқа моддани кўпайтиради, ғўзалар шоналарини тўкилишдан сақлайди, ўсимликни шўрга чидамлилигини оширади. Ўсимлик темир тузлари билан етарли таъминланмаса, унинг барглари оқариб, ўсиши ниҳоят даражада сустлашади. Агар тупроққа ванадий тузлари қўшилса, унда бактериялар кўпаяди. Натижада, улар ҳаводаги азотни кўпроқ ўзлаштиради.

ЮҚОРИДА келтирилган мисоллардан кўринадики, микроэлементлар ўсимлик дунёси учун, айниқса пахтачиликни янада ривожлантиришда нақадар катта аҳамиятга эга. Аммо, республикамизда микроўғитлардан фойдаланиш тўла йўлга қўйилган деб бўлмайди. Пахтанинг ҳосилдорлигини оширишда ва сифатини яхшилаш борасида микроўғитлардан фойдаланиш тажрибаси атиги 1955—1960 йиллардан буён олиб борилмоқда, холос. Тупроқ ва ғўзанинг кимёвий анализига доир қилинган ишлар натижасида Ўзбекистонда ўсадиган ўсимликлар кули таркибида марганец, бор, мис, рух, кобальт, молибден каби микроэлементлар бошқа табиий иқлим шароитига қараганда анча кам эканлиги аниқланган.

Республикамиздаги Олмалиқ, Кумушкон, Совуқ-булоқ, Қалмоқ-қир, Қўйтош ва Лангар конларидаги чиқинди запаслари микроэлементларга бойлиги ва минерал таркиби бўйича энг истиқболли чиқинди манбалари ҳисобланади. Олиб борилган кўп йиллик илмий-текшириш ишлари ғўзани озиқлантириш учун ерга Олтинтопган қўрғошинрух бойитиш фабрикасининг чиқиндиларини солиш самарали эканлигини тасдиқлади.

Яна шу нарса ҳам аҳамиятлики, юқорида номлари кўрсатилган бойитиш фабрикаларининг чиқиндилари темир йўллар яқинида тўпланган. Бу эса уларни ташиш ишларини анча енгиллаштиради. Ҳисоблашлар шуни кўрсатдики, бир тонна ўғитни темир йўл орқали 100 километр масофага ташиш учун 4 сўм 40 тийин, автомобиль транспортида эса 4 сўм 46 тийин кетади. Таркибида микроэлементлар бўлган бу хил чиқиндиларнинг улгуржи нархи унчалик юқори эмас. Шундай экан, чиқиндилардан нима учун Оҳангарон, Ўрта Чирчиқ, Ғалаба, Оққўрғон районлари экин майдонларининг ҳосилдорлигини оширишда фойдаланиш мумкин эмас?

Бу чиқиндилардан фойдаланишнинг яна бир муҳим томони шундаки, улардаги микроэлементлар ўсимликларга дарҳол эмас, балки аста-секин ўтади. Бу ҳол, уларни бир неча йил оралатиб солиш имкониятини вужудга келтиради.

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Қуйбишев номли колхозда ташкил этилган Солижон Тожиев бошлиқ комсомол-ёшлар пахтачилик бригадасида 1978 йил ҳосили учун қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Маълумки, бригада колхознинг қўриқ ер зонасида ташкил этилганига атиги икки йил бўлди, ҳолос. Ўтган юбилей йилида бригада бор-йўғи олти нафар комсомол аъзосининг кучи билан 50 гектар майдонга тўқсиналантирилган чигит экиб, гектаридан пландаги 24 центнер ўрнига 35 центнердан пахта ҳосили етиштирди. Пахтанинг 96,7 процента машиналарда териб олинди. План 7 иш кунида бажарилди.

Зарбдор йил деб эълон қилинган 1978 йил учун бригада янада юксак мажбурият олди. Бригаданинг ҳар ҳосилдорликни гектарига 40 центнерга етказиш. Социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун кузги-қишки ишлар тўла адо этилди. Ерлар икки ярусли «ПЯ—35» маркали кўтарма плуглар ёрдамида 35 сантиметр чуқурликда ҳайдалди. Микроўғитлардан ҳосилдорликни оширишда борасида рационал фойдаланиш мақсадида колхоз бош агрономи А. Абдиқодиров раҳбарлигида пахта далаларидаги микроэлементларнинг формаларини, таркибини ва миқдорини аниқлаш ишлари амалга оширилмоқда ва картограммалари тайёрланмоқда. Бу, қайси участкада қандай микроэлементлардан қандай миқдорда фойдаланиш кераклиги имкониятини беради.

Областимиз пахтакорлари, айниқса Тошкент—Ангрен темир йўл магистрали атрофида жойлашган хўжаликлар Олмалиқ ва Олтинтопган атрофларидаги энг арзон микроэлементли ўғитлардан ҳосилдорликни оширишда фойдалансалар нур устига аъло нур бўлади.

Э. АЛИЕВ,
геология-минералогия фанлари кандидати.

УСТА СОҲИБКОР

Она ер мисоли устоз. Унга қулоқ тутмоқ, юрак ярашини тингламоқ зарур. Шундай қилган деҳқон, албатта, мўл ҳосил ундиради. Ортиқ она Исмонова ана шундай миршкор соҳибкорлардан. Унинг бутун ҳаёти дала билан боғлиқ. У далалар қўйнида туғилди, шу ерда вояга етди. Ўн беш ёшидан бошлаб бойлик яратиб, эл дастурхонига нознеъматларни тортиқ қилиб келмоқда. Меҳнат Қизил Байроқ ва Ленин ордени кавалери.

Ўтган йили у меҳнат қиладиган бригада аъзолари давлатга мева сотиш планларини ортиги билан бажардилар. Бироқ, узумдан эса мўлжалдаги ҳосил олинмади. Бунинг боиси бор. Ток кўмиш ишлари сифатли ўтказилмади. Натижада айрим новдаларни совуқ олиб қўйди.

Бу йил бригада деҳқонлари ўтган йилги камчиликларнинг такрорланишига йўл қўймадилар. Токларни кўмиш, очиш ва симбағазларга тараш ишлари ўз вақтида ва сифатли ўтказилди. Мавжуд мевали дарахтларнинг таглари юмшатилиб, озиқлантирилди, сув қўйилди.

Бригада аъзолари бу йил 320 тонна узум ҳосили олиш учун қурашмоқдалар. 64 гектар узумзорнинг ҳар гектаридан кам деганда 80 центнердан ҳосил йиғиб олинади. Шу кунларда бригада боғ ва токзорларида қўклам ишлари қизғин юборилган. Деҳқонлар мўлкўл мева ва узум ҳосили олиш учун пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

А. ИБРОҲИМОВ,
Бўстонлиқ райони, «Ҳўжакент» совхози.

ИЛМИЙ ҲАМКОРЛИК

Самарадорлик ва сифат беш йиллиги давом этаётган бир вақтда ёш олимлар ўртасида илмий ва ғоявий-сиёсий билимларни кенг ёйишга эътибор кучайди. Шу мақсадда илмий муассасалар ва олий ўқув юртларида ёш олимлар ҳамда мутахассислар кенгашлари тузилди.

Ўзига хос ижодий лаборатория вазифасини ўтаётган бу кенгашлар ташаббуси билан илмий ишлар самарадорлигини таъминлаш бўйича ўзаро шартномалар тузилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Электроника институти комсомол ташкилоти билан Қорасув пахта заводи ўртасида бошланган илмий-амалий ҳамкорлик ҳам яхши самара берди.

Мазкур илмий муассаса «Ташкенткабель» заводи билан ҳам шартнома асосида иш кўрмоқда.

Ғалаба районидаги Тошовул луб заводи коллективи бу йил 4 миллион 480 минг сўмлик тола ишлаб чиқариш мажбуриятини олган. Бу юксак маррани эгаллаш учун ишчилар ўртасида ўзаро меҳнат беллашуви авж олдирилянти. Суратларда: завод бош инженери С. Чўлпонов илғор ишчи У. Яҳёев билан тола сифатини кўздан кечирмоқда; мусо бақа пешқадамларидан бири Х. Шафиқов. Ж. Тўраев фотолари.

ЯНГИ МАҲСУЛОТ

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»нинг Оржоникидзе район бирлашмасида катта ҳажмдаги электр қувватини тақсимлаб берувчи электр шкафи — шчит ишлаб чиқариш цехи фойдаланишга топширилди. Бу цехнинг маҳсулотлари колхоз ва совхозлар теплица комбинатларини, сут-товар фермалари, қозон цехлари ва электр подстанцияларини электр қуввати билан таъминлашда ишлатилади. Янги шчит 300 ва ундан ортиқ киловаттли электр қувватини тақсимлайди.

Апрель ойидан бошлаб цех тўла қувват билан ишлай бошлади. Йил охиригача 500 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш кўзда тутиляпти.

И. РУСТАМОВ.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БЕРЛИН. ГДР пойтахтида социалистик мамлакатлар Фанлар академиялари фалсафа институтлари директорларининг конференцияси очилди.

Конференцияда Болгария, Венгрия, Вьетнам, ГДР, Куба, Монголия, Польша, Руминия, Совет Иттифоқи ва Чехословакия вакиллари иштирок этмоқдалар. Улар маркса-ленинча фалсафанинг актуал проблемаларини тадқиқ қилиш соҳасида ўзаро ҳамкорликни янада чуқурлаштириш масалаларини, буржуа идеологиясига қарши биргаликда кураш олиб бориш вазифаларини муҳокама қилмоқдалар.

● ВЕНА. Австрия социалистик партиясининг маориф масалалари билан шуғулланувчи Вена комитети янги нашистларнинг ўсиб бораётган активлигига қарши курашни кучайтиришни ёқлаб чиқди. Комитет баёнотида айтиладики, мамлакатда неофашистларнинг «янги ўнглар» деган ташкилоти ва бир қанча бошқа фашистларга ён босувчи гуруҳларнинг мавжудлиги Австрия қонунларини қўпол равишда бузишдир. Комитет маъмурлардан Австрияда барча неофашист гуруҳлар ва нтгифоқларнинг игвогарлик фаолиятини таъқиқлаш учун таъсирчан чораларни кўришни талаб қилди.

● НЬЮ-ЙОРК. Буюк Британия Американинг Невада штатидаги полигонида иккита ядро қурилмасини синаб кўрди. Зарядлар салкам 700 метр чуқурликда қараганда, синов ядро қуролини айирбошлаш тўғрисида Америка-Англия битимига мувофиқ «Фондутта» деб аталган кодли ном остида амалга оширилди. 1962 йилнинг мартидан ҳозирги вақтгача биргаликда 6 та ядро қуроли синаб кўрилди.

● ЛИМА. Перу савдо палаталари конфедерациясининг президенти Аугусто Рамос ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисидаги протоколни имзолаш чоғида бундай деди: Перунинг савдо-саноат доиралари СССР билан коммерция алоқаларини кенгайтиришни ёқлаб чиқмоқдалар ва Совет Иттифоқининг ташқи савдо ташкилотлари билан ана шундай алоқалар иқтисодий муносабатларни ривожлантиришга ёрдамлашиши мумкин деб ҳисобламоқдалар. Протоколни совет томонидан СССР савдо-саноат палатаси президиуми раисининг ўринбосари А. И. Головкин имзолади.

● ЛУАНДА. Анголада уй-жойлар, касалхоналар ва мактаблар қуриш кенг авж олдириб юборилди. АХР қурилиш министри Резеденде Оливейра бундай деди: «социализм йўлини танлаб олган республика ва унинг халқи учун—қурилиш биринчи навбатдаги вазифадир».

Бугунги кунда Ангола қурилишларида 47 мингдан кўпроқ киши ишламоқда. Яқин уч йил ичида, деб таъкидлади министр, биз Куба тажрибасидан фойдаланиб, асосан блоклардан беш қаватли бинолар қурамиз. Ангола қишлоқларида уй-жой курилишига ҳам катта эътибор берилади.

(ТАСС, 12 апрель).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТУНИСДА

ТУНИС, 14 апрель. (ТАСС). Тунис бош министри Х. Нуира халқ депутатлари Тошкент шаҳар совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов бошчилигида бу ерга визит билан келган шу ижроия комитети делегациясини қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбат вақтида бирдарлашган шаҳарлар — Тошкент билан Тунис ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Г. ШМИДТНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БОННГ. 13 апрель. (ТАСС). ГФР канцлери Г. Шмидт бугун Бундестагда ҳукумат номидан баёнот бериб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг май ойи бошларида ГФРга расмий визит билан келишидан гоят мамнун эканлигини айтди.

Г. Шмидт Совет Иттифоқи раҳбарининг визитига Совет Иттифоқи ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга катта аҳамият беришини кўрсатувчи далил деб қарайман деди. Мен ўзаро муносабатларимиз тўғрисидагина эмас, шу билан бирга Европада кескинликни камайтириш сиёсатига доир масалалар ва шунингдек жаҳон сиёсатининг муҳим проблемалари хусусида ҳам амалий фикрлашиб оламиз, деб ўйлайман, деди Г. Шмидт.

ТЕЖАМКОРЛИККА ЭЪТИБОР

ОҚҚЎРҒОН районидаги иккита қурилиш ташкилоти — «Ташобгельстрой» трести тегишли 20-колхозлараро механизациялашган кўчма колонна ва хўжалик ҳисобидаги қурилиш-монтаж участкаси коллективлари зиммаларидаги план ва мажбуриятларни муддатида адо этишмоқда. Бу иккала қурилиш ташкилотларининг бўлимбошлари ўтган беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида тежамкорликка алоҳида эътибор беришмоқда. Бу соҳада йил давомида амалга ошириладиган ишлар режаси тузиб чиқилди. Жумладан, 20-колхозлараро механизациялашган кўчма колонна қурувчилари йил охиригача 18 тонна цемент, 15 куб метр ёғоч материаллари, 10 минг киловатт-соат, электр энергияси, 10 минг дона пишиқ ғишт тежашга аҳд қилдилар.

Хўжалик ҳисобидаги қурилиш-монтаж участкаси коллективи эса 15 тонна цемент, 10 тонна металл, 14 куб метр ёғоч материаллари, 15 минг дона ғишт тежайди.

Б. НУЛДОШЕВ.

ОБЛИҚДАГИ ҚУРИЛИШЛАР

АНГРЕНдаги Облиқ посёлкаси борган сайин обод-ланашаётир. Бу ерда саноат ва озиқ-овқат магазинлари, қизил чойхона, касалхона, дорихона ишлаб турибди.

Яқинда посёлка аҳолиси учун маиший хизмат уйи қуриб битказилди. Унда тикувчилик цехи, сартарошхона мавжуд. 1150 ўринли янги мактаб қуриши эса бошлаб юборилди. «Узбекшахтострой» трести бинокорлари мактаб қурилишини тезлаштириб, уни янги ўқув йилига фойдаланишга топшириш учун курашмоқдалар.

И. АҲМЕДОВ.

МЕТАЛЛУРГ ЁШЛАР САРДОРИ

ВЛКСМ XVIII СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Баннон ака гап орасида ўғлининг юрагига қўл солди.

— Ҳадемай мен ҳам пенсияга чиқаман, — деди секин. — Лекин шунча йил қадрдон бўлиб қолган корхонадан узилгим келмаяпти. Агарда сен ҳам металлург бўлганингда, баҳонангда пенсияга чиққандан кейин ҳам заводга бориб-келиб турардим.

Абдуқаҳҳор тушунди. Ота ўз касбини ўғлига ўргатиб кейин хотиржам пенсияга чиқмоқчи. Металлургларнинг сулоласи давом этсин, демоқчи. Лекин Абдуқаҳҳордан отасидек моҳир пўлат қуювчи чиқармикин, ота касбини давом эттира оларми-кин. Ҳарорати печлар қаршисида ишлашнинг ўзи бўладими, ахир.

Отасининг ҳикояларини у кўп эшитган. Баннон ака комсомол-ёшлар сафида уруш йиллари Бекобод металлургия заводи қурилишига келганида теварак-атроф кимсасиз адр эди. Улар ертўлаларда ётиб, дастлабки цехларга пойдевор қўйишган, печларни ўрнатишган эди. Шу бўйи Баннон аканинг тақдири завод тақдири билан боғланиб кетди. Корхона ишга тушгач металлургиянинг касбини эгаллади, завод билан бирга ўсди. Ҳозир кўксида порлаб турган Ленин ордени меҳнатда унинг кўнглини кўтарар, оталарча ғамхўрлик билан касб сирларини тушунтирарди.

Йигит иродасини, меҳнатяхши одамлар жуда ҳам кўп. Цехларда ишлаётган ишчиларнинг ҳаммаси бирибирига устоз. Ўзим ҳам қанча шогирд тайёрлаганман. Улар ёрдамида сен ҳам металлург бўлиб оласан. Биласанми, металлургиянинг биринчи ёрдамчиси. Бригада бошлиғи йўқлигида ўрсеварлигини кўрсатди. Кўп ўтмай одамлар Баннон аканинг фарзанди ота касбини улуғлаяпти, деб Абдуқаҳҳорга ҳавас билан қарашадиган бўлиб қолди. Мана энди Абдуқаҳҳор Мирзаматов Раббим Нуржаевнинг биринчи ёрдамчиси. Бригада бошлиғи йўқлигида ўрта XVIII съезди делегати Абдуқаҳҳор Мирзаматовнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Абдуқаҳҳор Мирзаматов марген цехи комсомол ташкилотининг секретари. У жамоат ишларида ҳам ҳаммага ўрнак. Цех комсомоллари цехда ишлаб чиқариладиган маҳсулотга комсомол гарантияси ташаббуси билан чиқишди. Бу борада жуда катта тадбирлар амалга оширилянти. Делегат ишлаётган бригада коллективи эритаётган пўлатининг 98 процента буюртма бўйича жўнатилмоқда.

Цех комсомол-ёшлари 22 апрель — шанбалик кунига қизғин тайёргарлик кўришяпти. Улар ана шу куни 50 тонна металлни иқтисод қилинган электр энергия ва ёнилғи ҳисобига эритишга сўз беришди. Бу ташаббусни ҳам ВЛКСМ XVIII съезди делегати Абдуқаҳҳор Мирзаматов ўтган йили пўлат эритувчининг биринчи ёрдамчилари ўртасидаги социалистик мусобақанинг голиби бўлди. У коммунистик меҳнат зарбдори ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Беш йилликнинг ёш гвардиячиси» кўкрак нишони билан тақдирланган. Ёш металлург оталар жасоратига содиқ қолиб, бутун куч ва билимини ишга солаяпти. Ватан бойлигини ошириш учун ғайратини сарфламоқда.

Б. ПЎЛАТОВ.
Бекобод шаҳри.

ЗАВОД КЕНГАЙМОҚДА

«ТАШСЕЛЬМАШ» заводида реконструкция ишлари жадал суръатларда бажарилмоқда. «Главташкентстрой»га қарашли 3-қурилиш трести 23-қурилиш бошқармасининг бинокорлари ва монтажчилари йил охиригача маъмурий-хўжалик корпуси, икки қаватли ошхона биноси, шаҳар ҳунар-техника билим юртининг назарий машғулотлар корпуси ва ишлаб чиқариш устахоналари бинолари қурилишини тугаллаб фойдаланишга топширишга аҳд қилишган.

Объект қурилишида Эргаш Салимов бошлиқ монтажчилар бригадаси аъзолари унумли ва сифатли меҳнати билан барча ҳамкасбларига ўрнак кўрсатишяпти. Тўққизинчи корпус қурилишида темир-бетон плиталарини монтаж қилиш ишларини тез суръатларда уддалаётган бригада монтажчилари айни кунларда вақтдан ўзган ҳолда ишлашмоқда. Коллектив москвалик-ларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, СССР Конституцияси қабул қилинган кунинг бир йиллигигача беш йилликнинг уч йиллик план-топшириқларини бажаришга қарор қилган. Айни кунларда коллектив 1978 йилнинг сентябрь ойи меҳнат календари бўйича ишламоқда.

Объект қурилишида Рашид Собиров ва Иван Селиҳин раҳбарлигидаги комплекс бригадаларнинг азамат қурувчилари ҳам графикдан ўзган ҳолда ишлашга интилмоқдалар. Бу бригадаларнинг аъзолари ички деворларни қуриш, темир-бетон плиталари, металл конструкцияларини монтаж қилиш ишларида жонбозлик кўрсатишмоқда.

Қурилиш ишларини бир меъёрда сифатли қилиб олиб бориш мақсадида партия группаси ташкил этилган. Унга бош пудратчи ва ёрдамчи пудратчи ташкилотларнинг коммунистлари раҳбарлик қиляпти. Группанинг актив фаолият кўрсатиши натижасида объектдаги айрим камчиликларнинг олди олинди, баъзи бир сифатсиз иш бажарадиган кишилар тартибга чақирилди, меҳнат интизомини бузувчиларга қарши кураш олиб борилди. унумдорлик ошишига эришилди.

Н. АБДИЕВ.

АМЕРИКА-РУМИНИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

ВАШИНГТОН, 13 апрель. (ТАСС). РСР президенти Н. Чаушеску икки кунлик расмий визит билан бу ерга келди. Унинг шарафига Оқ уйда қабул маросими ўтказилди. Бу маросимда сўзлаган президент Ж. Картер, жумладан ўзининг сўзида, «Миср президенти Садатнинг Қуддусга қилган визитини ташкил этишда Н. Чаушеску ўйнаган» ролни таъкидлади. Картер айтдики, Миср билан Исроил «Руминия орқали алоқа канали ва ҳамжиҳатликни ислаш каналига эга бўлдилар».

Ж. Картер Америка-Руминия муносабатларига ҳам тўхталиб ўтди.

Н. Чаушеску жавоб сўзида айтдики, АҚШ билан Руминиянинг социал системалари ва укладлари турлича бўлишига қарамай, бу нарса мустақиллик ва суверенитетни ҳурмат қилиш, ҳуқ ишлатишдан ва куч билан дўқ қилишдан воз кечиш, ўзаро манфаатли ҳамкорликка асосланиб, ҳамма соҳаларда Руминия-Америка актив ҳамкорлигини амалга ошириш йўлида гов бўлмаслиги керак, деди.

ВЬЕТНАМ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Мамлакатда энг йирик Дабак порти ишга туширилди. Суратда: порт балиқчилари кунлик ояни қабул қилишмоқда.
ВИА—ТАСС фотоси.

Шанба саҳифаси

«ДИҚҚАТ, СУРАТГА ОЛЯПМАН». Тоғ бағридаги гўзал манзара оғушида дам олиш, бу ҳақда хотирлаш қандай завқли.

В. Портнов фотоси.

АКАДЕМИК Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик институти гулчилик бўлимининг мудири А. К. Кяткинни қўли гул одам дейишади. У кўп йиллар давомида гулчилик соҳасида ишлаб уларнинг рангба-ранг навларини яратди. А. Кяткин ўзининг асосий ишидан ташқари табиат олими — сиқфатида ҳам ном чиқарган. У дарахтлар илдизи, шохлари, ўсимлик навдаларидан она табиат яратган мавжудот белгиларини илғаб кўра олади. Уларга салгина ишлов бериб, турли-туман шакллар ясайди. Қуйидаги суратларда: А. К. Кяткин ва унинг қўли тегиб ҳосил бўлган ғаройиб шакллардан намуналар.

А. Абалян фотоси.

ОҚИЗОҚ

(НОВЕЛЛА)

Чақмоқ уриб, шамол қулатиб кетган қари тол устида бир болакай оёғини осилтирганча оқизоқ ўйнаб ўтирибди. Кечаси билан шаррос қуйган ёмғир ҳаммэ ёқни яшнатиб юборган, сой бўйидаги азим терак ва қайрағочларнинг кўм-кўк барглари қуёш жилваси. Қушлар ҳам чуғурлашиб дунёни бошга кўтаришади. Бутун атрофда баҳор, олам уйқудан уйғонган. Қари толнинг ёш новдаларини нафис барглар безаган. Шафқатсиз сой бўлса, уни шу сўнгги қувончидан маҳрум қилиш учун сувга эгилган шохларини бор кучи билан тортқилайди.

Боланинг буларнинг бирортаси билан ҳам иши йўқ. У оқизоқ ипини узун қўйиб берганча хаёл суради, ўзи билан ўзи гаплашади.

— Оқизоқни қўйиб юборсам, ҳўв ўша катта шаҳарга оқиб кетса керак,— у негадир сой олбатта шаҳаргача боради деб ўйларди.— Шаҳарда машиналар роса кўп-да. Ойим нуқул ўша ёққа кетиб қоламиз дейдилар. Бувим билан айтишиб қоладилар, кетаманга тушадилар. Кечаси билан дадамга шикоят қилиб, йиғлаб чиқадилар. Дадам бўлса аввалига индамай эшитиб кейин вақт ярим кеча бўлсаям кўчага чиқиб кетадилар. Бугун ҳам шундақа бўлди. Бувим бечора эрталабдан аммамларникига кетиб қолдилар. Мени ҳам олиб жетмоқчи эдилару ойимдан қўрқдилар шекилли...

Оқизоқнинг қаттиқ тортиши уни сергаклантирди. Ҳар хил хас-чўплар илашиб оқизоқ катталашган, шунинг учун тортиши ҳам кучайган эди. Бола ипни қаттиқ силтади. У оқизоқ узилиб шаҳарга оқиб кетишини сира хоҳламасди. Негадир катта шаҳарни ёқтирмай қолган, гарчи у ерда трамвайдан тортиб, турли-туман машиналаргача бор бўлса ҳам бувисини ташлаб ойиси билан кетишни истамас эди. Бола кампирнинг сертомир қўлларини, ажин босган юмшоқ юзларини силаб уйқуга кетишни, бувисининг этагидан ушлаб молларга ўт юлиб келишни, қўшни хотинлар билан гаплашганларнинг суҳбатига тушунмасада қулоқ солиб ўтиришни жуда яхши кўрарди.

— Шаҳарга-ку, бораман, лекин ҳозир эмас,— деди бола ўзига-ўзи. Унинг мурғак хаёлини банд қилган машиналар барибир зўр чиқиб шаҳар томон ундарди.— Бувимланиям опкетамиз. Балки шаҳарга борсак, ойим билан бувим уришмаслар-а?..— Бола ўзининг бу ажойиб фикридан қувониб кетди:

— Ура, кетамиз, бувимлани олиб кетамиз, шаҳарга!

У тез-тез оқизоқни тортиб чиқариб олди. Кейин ипини калта қилди-да, худди ўйинчоқ машинага ўхшатиб тортганча уйига югурди. У шаталоқ отиб уйига чопаркан, бувиси келганкелмаганлиги ҳақида ўйларди. Пастак эшикни тарақлатиб очди-да, остонадан туриб бақирди:

— Буви! Ҳой буви?!

— Қаёқда юрибсан санғиб!— бувисининг ўрнига онасининг овози эшитилди ўйдан. Кейин ўзи ҳам зинада пайдо бўлди.— Қидирмаган ерим қолмади. Бўл, кийин, домга кетамиз.

Бола шлявкраб қолди. Бувиси қайтмабди. Демак, ойиси билан қаттиқ ҳафалашиб қолган. Онасига қаради. Унинг важоҳатидан ҳамон жаҳлидан тушмаганлиги сезилиб турар, янги атлас кўйлаги билан бола ҳали кўрмаган қизил жемперини кийиб олганидан қаёққадир отланганлиги сезилиб турарди.

— Нега қараб турибсан, кир уйга,— бола турган ерида оқизоқни қолдириб онасига эргашди. Ичкарида ҳамма нарса бетартиб сочилиб ётар, шкафларнинг эшиклари очиқ, стол устида эса чемодан қаққайиб турарди... Бола ҳайрон бўлиб онасига қаради. Аёл боласининг ҳеч нарсага тушунмай қайтага нимадандир чўчиётганлигини сездими уни бағрига босди.

— Кетамиз, ўғлим, шаҳарга кетамиз...

* * *

Кампир кечга томон уйга қайтганда ҳовлининг ўртасида боланинг оқизоғи офтобда қовжираб ётганига кўзи тушди.

Абдураҳим АБДУЛЛАЕВ.

ИРМОҚ

Мен ирмоқман — булоқларнинг кумуш кокили,
Азим тоғлар инжусимон, қоялар тили.
Мен ҳам қуёш ёдусига ошиқ азалдан.
Уни қўмсаб чиқиб келдим тошдан, камардан.
Мен ҳам тоғлар оша сакраб, чопмоқ истайман,
Чопа-чопа ўз йўлимни топмоқ истайман.
Шовилласам, шарқирасам, ўйнасам дейман,
Тўлиб-тошиб бир ажиб куй куйласам дейман.
Куйларимдан бедор бўлса даралар, тоғлар,
Куйларимдан яшилланса далалар, боғлар.
Қанотимда яшнаб ётса хушбўй ялпизлар,
Ялпиз териб, юз ювсалар сувимда қизлар.
Куйларимдан анор ранги сингса лабларга,
Оқиб ётса умид, ором, шодлик қалбларга.

Омон РАЖАБОВ.

БОЛҚОРЛИК ЧОЛЛАР

(КАВКАЗ ҲАҚИДАГИ ШЕЪРЛАР ТУРКУМИДАН)

Мантама қишлоғига
Кириб бордим тонг палла.
Бедовим кишновига
Хўрозлар жўр, баралла—
Ажиб қичқиришдилар,
Сўнг тоққа учишдилар.
Отим тизгинин тутиб
Пешвоз чиқди ўспирин.
Йўлакда кутар экан,
Мўйсафид элдан бурун.
Чолнинг соч ва соқоли
Эльбрусдек оқ эди.
Ёноқлари қип-қизил
Тонгдан кайфи чоқ эди,
Уйга кирдим, олдимга
Ол шароб тортишдилар,
Меҳмонга соғлиқ тилаб,
Мезбонлар ичишдилар.
Сўнг мен яна йўл босдим,
Тулпоримни елдириб,
Боқсона қишлоғидан
Қуйи томон эндириб.
Қизбурни овулида —
Арғумоғим тўхтатдим,
Атрофимда кенг дала,
Жониворни ўтлатдим.
Қора тупроқ пайкаллар,
Қизлар куйлаб баралла—
Жухорисин сайқаллар,
Тог-тошни тутар ялла.
Тушда улар дам олиб,
Боз чағир ичишдилар.
Боксон дарё сувига
Этик-ла кечишдилар.
Кечда отим етаклаб
Кирдим мен Жонбобога
Овул тоғин этаклар,
Мезбон бошлар хонага.
Шунда энг тотли асал
Ва мойли қуймоқ едим.
Болқарлик чоллар ила,
Қуюқ суҳбатда эдим.
Тонг пайти арғумоғим
Остда юртиб арияллар.
Далаларда иш қизғин,
Тер тўкар ёш-қарилар.
Дарахтларда чаман гул,
Ғув-ғувлашар арилар.
Сайрашар саъва, булбул
Жўровоздир парилар.
Бедозимни жадаллаб,
Шамолдек елиб бордим.
Боксан ГЭС нурхонига—
Чой пайти кириб бордим.

Шамси ОДИЛ.

ТЕКИНХЎРЛАРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

КЎЙЛАКФУРУШ

Шоюсуфнинг ортиқча гап—сўзга тоқати йўқ. Фойда чиқмаган ишга бош қўшмайди. Нима қилсам бирим икки бўлади, деган хаёл уни чулғаб олган. Бир амаллаб «Богатир» магазинида хотин-қизлар устки кийимлари секцияси мудири бўлиб олгандан кейин ишлари яна ҳам юришиб кетди.

Сара атласлардан тикилган кўйлакларнинг катта партияси шу магазинга келтирилди. Ҳар донаси 42 сўмдан. Бундай кўйлакни тиктириш учун бозордан бир киймлик атласни 100 сўмга ҳам ололмайсиз.

Фирмадан келган атлас кўйлаклар Шоюсуф ва унга ўхшаш нусхаларнинг кўзини ўйнатди. Пештахтага қўйиб сотса магазин планн тўладн-ю, аммо ўзининг «планн» аросатда қоладиган. Шуни ўйлаб кўйлакларнинг бирон донасини ҳам очиқ сотишга кўнгли бўлмади. Уларни бегона қилмай омборга қулфлади.

Кейин савдогарчиликда «донг» таратган Марям Шотурсунова билан тил бириктириб, аста-секин қанот боғлаб, орқа тешикдан учира бошлади. Шоюсуф 42 сўмлик ҳар дона кўйлакни Марямга 47 сўмдан ўтказган бўлса, у ўз навбатида 67—70 сўмдан қўли-қўлига тегмай таниш-билишларига сота бошлади.

Халқимизда «кўза кунда эмас, кунида синади» деган ҳикматли мақол бор. Шоюсуф Шотурсуновнинг ҳам кўзаси синди. Қилмишлари фош бўлиб, қўлга тушди. Енг ичида иш олиб борялмиз, деб керилиб юрган Марямнинг ҳам миси чиқди. Унинг уйи тинтув қилинганда нақд 15 минг 700 сўм, омонат касса дафтарчасида эса 3 минг сўм пули, «реализация» қилинмаган бир дунё кўйлаклар топилди. Мана энди бели оғримай нон еганларнинг, чайковчига ҳомийлик қилганларнинг куни битди.

СИРЛИ ПОСИЛКАЛАР

Ленинграддан 862-сонли посилкани олган Тошкентдаги 2-сонли алоқа бўлими ходимлари ҳайрон бўлиб бир-бирларига қараб қолишди. Посилкани оладиган Мирусмон Миркомиловнинг адреси аниқ ёзилган-у, лекин уни ким юборгани сир эди. Бу сирли жумбоқни почта ходимларига Собир Раҳимов район ички ишлар бўлимининг ОБХСС ходимларидан Сайидаҳрол Икромов ва бошқалар ечиб беришди.

Посилкани эгаси олгач «сирли» яшчик очиб кўрилди. Ичида аёллар учун танқис ҳисобланган шойи рўмоллардан 137 донаси чиққанда Мирусмон ўзини уйқ-бўйққа ташлай бошлади. «Бу посилка менга келмаган, мен бу рўмолларнинг биронтасини тушимда ҳам кўрмаганман», деб тонмоқчи бўлди. Лекин тулкилиги иш бермади. Текшир-текшир бошланиб кетди. Тошкентдаги турли алоқа бўлимларига Ленинграддан келган, оладиган кишиларнинг адреслари аниқ, лекин юборган кишилар ноаниқ бўлган посилкалардан бир қанчаси посилка эгалари олдида очиб кўрилди. Ҳаммасида бир хил буюм — тахи бузилмаган рўмоллар.

Пўлат Умаров кўп вақтлардан бери фойдали меҳнат билан шуғулланмасди. У Тўхта Азимжонов ва Миршароф Исамуҳамедов билан тил бириктириб, Ленинграддан Тошкентдаги таниш-билишлари адресига посилкалар юбориб турган. Посилкани у ердан жўнатгач, дарҳол Тошкентга келиб адресантни огоҳлантириб, у билан биргаликда посилкани олиб юрди.

Уларнинг найранги кўпга бормади. Текширувда шубҳа остига олинган посилканинг ҳар биридан 120—150 донагача қиммат-баҳо рўмоллар чиқаверди.

Миршароф Исамуҳамедов эгри йўллар билан топган 10 минг 780 сўм пулини ҳамда «Москвич» енгил машинасини «пешона» терларим эвазига келган» деб айюҳаннос солди. Унинг шериклари Тўхта Азимжонов, Пўлат Умаровлар ҳам қилмишларидан пушаймон бўлиш ўрнига яна найранг ишлатмоқчи бўлишди. Лекин эндн уларга ҳеч ким ишонмайди. Қилмишлари ёш бошларига бало бўлди.

АДАШГАНЛАР

Нигмат Ражапов туппа-тузук савдо ходими эди. Ўн беш кун ишлаб, ўн беш кун дам оларди. Лекин Ғайрат Расулев, Асад Алимбобоев ва Умар Политаевга ўхшаш учар ғоялариларига қўшилгандю, ишдан бўш вақтини «унумли» ўтказиш йўлини топгандай бўлди.

У шериклари билан Тошкентдан Красноярск томон учди. Мақсади Енисей дарёси соҳилларини томоша қилиш, мамлакатимизнинг хушманзара ерларини кўриш эмас, балки Тошкентда камёб бўлган саноат молларидан келтириб, бирини иккига сотиш эди. Уларнинг биринчи қадами хатарсиз бўлди. Красноярск шаҳридан 2365 сўмлик духоба олиб, қопга уришди. Яна талайгина сунъий мўйна, болалар пальтоси, чет элда тикилган аёллар кофталарини ҳам панароқ жойга орқалаб келишди. Қоп-коп харидорбоп моллар. Уларни хаёлан пулга айлантириб, хурсанд бўлишарди. Агарда ҳаммасини эсон-омон пуллаб олсак, баббаравар фойда кўрамиз, деб хомчўт қилиб чиқишди. Тушадиган фойдани ўзаро қанчадан тақсимлаш режаларини Красноярск шаҳрининг ўзида узил-кесил ҳал қилиб олишди.

Катта миқдордаги юкларни самолётда олиб келишса бирор қизиқиб қолиши мумкин. Шунинг учун Красноярск—Тошкент поездининг проводниклари билан ўзаро келишиб, юкларни жўнатишди. Узлари илгарироқ келиб, Келес станциясида поездни кутиб олишди. Поезд Келесдан пойтахт вокзали томон йўл олганда вагондан қопларни ерга ташлашди ва машинага юклаб Аброр Ҳидоятов кўчасидаги 26-уй подвалига яширишди.

Харидоргир енгил саноат моллеридан дастлабки қисмини сота бошлашганда «ҳаваскор» чайковчилар тузоққа илинишди. Асад Алимбобоев «Ташхлебторг»га қарашли 28-нон магазинида, Ниғмат Ражапов эса Октябрь райпишчеторгига қарашли 34-озиқ-овқат магазинида ишларди. Тўғри йўлдан эгри йўлга ўтиб, ўз шарафли касбларини чайковчиликка алмаштирган ёшлар энди бошларини қар ёнга уришаяпти. Шуни айтадиларда, яхши билан юрдим-етдим муродга, ёмон билан юрдим-қолдим уятга, деб.

А. МИРЗААҲМЕДОВ,
А. ИСКАНДАРОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

НЕМИС ЮМОРЛАРИ

ХАРИДОР хотинига совға сотиб олиш учун магазинга кирди.

— Бу юбка замонавийми? — сўради у сотувчи қиздан.

— Ҳа, жаноб, бу ҳақиқатан ҳам энг сўнгги фасондагиси.

— Унинг ранги қуёшда ўчмайдими? Мен яхшироғини олмоқчийдим.

— Йўқ, жаноб, унинг ранги ҳечам ўчмайди. Унинг витринада турганига икки йил бўлди, лекин ранги ўчгани йўқ.

* * *

— ШУНДАЙ қилиб, дўстим, келишганимиздек, менинг туғилган кунимга кел. Аввал хотиним сизларга бир нечта қўшиқ айтиб беради, кейин қизчам Моника пианинода ўзининг янги ўрганган куйларидан чалиб беради. Роппа-роса соат 22 да овқат тайёр бўлади.

— Таклифингиз учун жуда катта раҳмат, дўстим, ундай бўлса мен роппа-роса 22.00 да сизларникида бўламан.

* * *

УЗУН сочли бир йигит сартарошхонага кириб келди ва сартарошга деди:

— Охирги марта менинг сочимни сиз олганмидингиз?

— Йўқ, йигитча, сиз адашяпсиз, чунки мен бу ерда фақат бир ярим йилдан бери ишлайман.

* * *

УҚИТУВЧИ Генрихдан сўради:

— Қайси ҳайвон энг баланд учади?

— Кучук! — жавоб берди Генрих.

— Кучук?! Қанақасига?!

— Қайси ҳайвон космосда учган Лайкадан баландроқ учади, ахир!

* * *

— БОЛАЛАР, — деди муаллима, мана Гёте исмининг ёнида 1749—1832 рақамлари турибди. Бу нимани билдиради?

Ганс қўлини кўтарди.

— Мен биламан, бу унинг телефон номери...

Немисчадан Ш. Жўрақулов таржимаси.

ХОДИСА

БЎРИ ИЗИДАН

Етмиш икки ёшли Эшонқул ота Асрорқулов мерган овчилардан. У ўтган қиш мобайнида бешта бўрини ер тишлатган. Яқинда «Оҳангарон» совхози ялловларига бўри оралаб, чўпонларнинг тинчини бузди. Бу гал ҳам кекса овчи қараб турмади. Эшонқул ота ҳўжалик чўпони Мўмин Умаров кўраси яқинига қопқон қўйди. Лекин эртаси куни келгач, қопқоннинг ўрнида йўқлигини кўриб ҳангу-манг бўлди.

Орадан икки кун ўтгач, сақмончи Пўлат Холиқов қопқон қўйилган жойдан уч километрча нарида, буталар орасида бўри инини кўриб қолди. Ин оғзида қопқон занжирининг учи кўриниб турар эди.

Воқеага тушунган Пўлат чўпонларни ёрдамга чақирди. Изқуварлар ин ичига икки маротаба ўқ узиб, занжирни торта бошладилар. Қутурган бўри жон ҳолатида индан чиқиб, овчиларга ташланди. Шунда Пўлат қўлидаги катта сўйил билан йиртқичнинг бўйнига уриб, қимирлатмай қўйди. Овчилар ўқ узиб, уни ер тишлатдилар.

Чўпонлар тинчини бузган оч бўрини шариги дунёга жўнатганлиги учун «Оҳангарон» совхози маъмурияти Эшонқул Асрорқулов ва Пўлат Холиқовни мукофотлади.

О. ХУШНАЗАРОВ,
А. НАВРУЗОВ,
«Оҳангарон» газетасининг ходимлари.

Спорт

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ СПАРТАКИАДАСИ

ТОШКЕНТДА пойтахт олий ўқув юртлари профессор-ўқитувчи ва хизматчиларининг спартакиадаси бўлиб ўтди. Спартакиадада 12 та олий ўқув юртининг командалари иштирок этди. Спартакиада программасига спортнинг волейбол, баскетбол, мини-футбол, стол тенниси, шахмат ва шашка турлари киритилган эди. Мусобақаларда Тошкент Давлат физкультура институти командаси ғолиб чиқди. Ундан кейинги ўринларни В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети, Тошкент Политехника институти вакиллари олдилар.

БИРИНЧИ ЛИГАДА

Мамлакат футбол чемпионатининг биринчи лигасида ўтган навбатдаги тур учрашувлари қуйидаги натижаларни берди: «Торпедо» — «Шинник» — 2:2, СКА (Ростов) — «Динамо» (Ленинград) — 4:2, «Таврия»— «Динамо» (Минск) — 2:1, «Металлург» — «Жальгирис» — 0:0, «Терек» — «Кузбасс» 1:0, «Спартак» (Оржоникидзе) — «Уралмаш» — 3:1, «Помир» — «Крылья Советов» — 2:1, «Колхозчи» — «Кубань» — 1:2.

Реклама ва эълонлар

Узбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

15, 16 АПРЕЛЬ СОАТ 19.30 ДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ

Муҳаммаджон МИРЗАЕВ

ИЖОДИГА БАҒИШЛАНГАН

АШУЛА, КУЙ ВА РАҚСЛАР КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати

Ҳалима НОСИРОВА

Узбекистон ССР халқ артисти

Фотима БОРУХОВА

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Узбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг дипломанти

Дилафруз ЖАББОРОВА

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Олмахон ҲАЙИТОВА. Шариф СУЛТОНОВ. Муҳаббат ШАМАЕВА. Мўътабар ЙЎЛДОШЕВА. Тожиддин МУРОДОВ

Солистлар: Фахриддин Умаров, Алижон Ҳасанов, Санобар Раҳмонова, Малика Иброҳимова, Дилором Қаюмова, Ғулом Ёқубов, Гулчеҳра Исмоилова, Шавкат Мирзаев.

«Октябрнинг 40 йиллиги» фестивали лауреати, Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги — конкурсининг дипломанти

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — композитор Мирхалил МАҲМУДОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛЛАРИ

Музика раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.

Программани — Уткир СИДДИҚОВ ва Мавжуда ХОЛДОРОВА олиб борадилар.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан, шанба ва якшанба кунлари соат 10.00 дан сотилади.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — «АБВГДейка». 10.05 — «Ота-оналар, Сизлар учун». 10.35 — «Тонгги почта». 11.05 — «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 11.15 — «Тинч оқар Дон» (бадиий фильм, 3-серия). 13.30 — «Здоровье». 14.15 — Хоккей. Швеция—СССР. 15.25 —Спортлото. 15.35 — «М. Горький — сўз ва ҳаёт устаси». 16.10 — Бадиий фильм. 17.30— «Мўъжизасиз-мўъжиза л а р». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 19.05 — «Бизнинг обзор». 19.50 — Полковник Шабер» (телеспектакль). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Телефильм. 23.10 — Концерт. 23.55 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Телеминиатюралар. 10.50 — Болалар учун фильм. 11.20 — Ота-оналар учун консультация. 11.50 — Шеърият мухлисларига. 12.05 — Концерт. 12.45 — «Ота-оналар университети». 13.15 — «Тоғлар чорлайди» (бадиий фильм). 14.35 — «Спортивний Узбекистан». 17.35 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.05 —«Ешлик». 18.40 — «Ватанпарвар». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Актёрлар ва роллар. 20.30 —«Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 —«Тўла гектар — мўл ҳосил гарови». 22.15 — «Ринг, ринг» (бадиий фильм).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Душанба кўрсатувлари.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15|IV да **Пиковая дама** (12.00 да, билетлар сотилган). **Афсоналар водийси** (12.00 да, билетлар сотилган), 16|IV да **Афсоналар водийси** (12.00 да, билетлар сотилган), **Риголетто** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15|IV да **Келинлар қўзголони**, 16|IV да **Уйланиш**, 17|IV да **Ғариблар**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15|IV да **Шаҳзода ва етим қиз** (12.00, 19.30), 16|IV да **Она қизим** (12.00, 19.30), 17|IV да **Хотинининг эри**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 15|IV да **Уқилмаган саҳифа**, 16|IV да **Ишқ қурбонлари** (12.00).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Мимино** (катта зал); **Одамлар ташвишида** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Мимино — «МОСКВА» (10, 12, 14, 16, 18, 20.00).

Етим ана — ҲАМЗА номли (11, 13, 15, 17, 19, 20.30).

Бўрондаги олишув — «ИСКРА» (19.30).

Тентак Иванушканинг мўъжиза излагани — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Париждаги ўғирлик—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» номли (кундуз ва кечқурун).

Сув ости салтанатининг маликаси; Арвоҳ-кема:— «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари— 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 00298. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д—2386. А